

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

**«Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών
και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.)
και ρύθμιση άλλων θεμάτων αρμοδιότητας
του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας»**

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το προτεινόμενο Νοσχ, υπό το φως του άρθρου 22 παρ. 5 του Συντάγματος, ρυθμίζει θέματα ασφαλιστικών φορέων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, καθώς και άλλα θέματα αρμοδιότητας του ίδιου Υπουργείου. Η ρύθμιση των θεμάτων γίνεται είτε δια της εισαγωγής νέων διατάξεων στην ισχύουσα νομοθεσία είτε, συχνότερα, δια της τροποποίησης ή κατάργησης διατάξεων άλλων νομοθετημάτων, με συνέπεια, στην περίπτωση αυτή, την έλλειψη ενιαίας εικόνας, λόγω της διάσπασης της σχετικής νομοθετικής ύλης.

Ειδικότερα, το πρώτο μέρος αφορά την αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.). Προβλέπονται οι εξής αυτοτελείς – οικονομικώς και λογιστικώς – κλάδοι: κλάδος κύριας σύνταξης, επικουρικής ασφάλισης, υγείας τεχνικών, εφάπαξ παροχών και ειδικών παροχών. Οι ρυθμίσεις που αφορούν τον κλάδο κύριας σύνταξης περιλαμβάνουν τα εξής (άρθρα 2-10):

- την αντικατάσταση του Ειδικού Λογαριασμού πρόσθετων παροχών από την Ειδική Προσαύξηση και τον ορισμό των προσώπων που περιλαμβάνονται σε αυτά,
- τον καθορισμό των πόρων του κλάδου (εισφορές για την κύρια σύνταξη και την ειδική προσαύξηση ανά κατηγορία ασφαλισμένων, μεταφερόμενο

2

αποθεματικό του Ειδικού Λογαριασμού Πρόσθετων Παροχών (Ε.Λ.Π.Π.), υφιστάμενοι πόροι του κλάδου κύριας σύνταξης και του Ε.Λ.Π.Π. εκτός από την εργοδοτική εισφορά υπέρ του λογαριασμού αυτού),

- τον ορισμό των προϋποθέσεων χορήγησης της Ειδικής Προσαύξησης και του χρόνου ασφάλισης για την Ειδική Προσαύξηση και στις περιπτώσεις της διαδοχικής ασφάλισης,

- τον καθορισμό του ποσού της κύριας σύνταξης και της ειδικής προσαύξησης για τους παλαιούς ασφαλισμένους του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.

- τη δυνατότητα των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας να αναπροσαρμόζουν τη βάση υπολογισμού εισφορών και παροχών του κλάδου κύριας σύνταξης και της ειδικής προσαύξησης.

Οι ρυθμίσεις που αφορούν τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης περιλαμβάνουν τον καθορισμό του σκοπού του, θέματα διαχείρισης και διοίκησης, τον ορισμό των ασφαλιστέων προσώπων, των πόρων του κλάδου, των προϋποθέσεων απονομής παροχών, του ποσού της καταβαλλόμενης σύνταξης και τον υπολογισμό του χρόνου ασφάλισης (άρθρα 11-17).

Οι ρυθμίσεις που αφορούν τον κλάδο των εφάπαξ παροχών περιλαμβάνουν τον καθορισμό του σκοπού του, θέματα διαχείρισης και διοίκησης, τον ορισμό των ασφαλιστέων προσώπων, των πόρων του κλάδου, των προϋποθέσεων χορήγησης εφάπαξ παροχών, τον υπολογισμό του ποσού του εφάπαξ βοηθήματος και του χρόνου ασφάλισης (άρθρα 18-23).

Οι ρυθμίσεις που αφορούν τον κλάδο των ειδικών παροχών περιλαμβάνουν τον ορισμό του σκοπού του, θέματα διοίκησης και διαχείρισης και τον ορισμό των ασφαλιστέων προσώπων. Εξ άλλου, ο Υπουργός Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας εξουσιοδοτείται να καθορίσει τις προϋποθέσεις, το ύψος και την έκταση των παροχών του κλάδου, καθώς και τους πόρους του κλάδου (άρθρα 24-26).

Το δεύτερο μέρος περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ειδικότερα τις οφειλόμενες εισφορές στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και ΕΤΕΑΜ, συνταξιοδοτικά θέματα, θέματα σχετικά με την υπαγωγή στην ασφάλιση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης, θέματα των απασχολούμενων στο θέαμα-ακρόαμα και ειδικά ζητήματα οφειλόμενων εισφορών (άρθρα 28-32), καθώς και οργανωτικά θέματα του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, όπως τη σύσταση περιφερειακού υποκαταστήματος απονομής συντάξεων ΙΚΑ-ΕΤΑΜ Αθηνών, τη σύσταση τοπικών υποκαταστημάτων και παραρτημάτων, τη σύσταση υποδιεύθυνσης και τμημάτων στη διεύθυνση προμηθειών και χημικών υπηρεσιών, τη σύσταση τριών υποδιευθύνσεων στη διεύθυνση τεχνικής και στέγασης της γενικής διεύθυνσης των οικονομοτεχνικών υπηρεσιών, καθώς και ειδικά θέματα διοικητικής οργάνωσης (άρθρα 33-37).

Το τρίτο μέρος του προτεινόμενου Νοσχ αφορά ρυθμίσεις λοιπών ταμείων μισθωτών και περιλαμβάνει ρυθμίσεις θεμάτων του Ταμείου Ασφάλισης Ιδιοκτητών Συντακτών και Υπαλλήλων Τύπου (Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ.) και του Ταμείου Συντάξεων Προσωπικού Εφημερίδων Αθηνών και Θεσσαλονίκης (Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ.) και ρυθμίσεις σχετικά με τον λογαριασμό δώρου εφημεριδοπωλών και τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων στα Ταμεία Τύπου με 37 έτη ασφάλισης (άρθρα 38-42). Στο τρίτο μέρος του υπό ψήφιση Νοσχ προβλέπονται οι υποχρεώσεις των διοικητικών συμβουλίων των ασφαλιστικών οργανισμών και οι κυρώσεις για τη μη τήρησή τους (άρθρο 43) και ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, θέματα σχετικά με την αναγνώριση χρόνου στο Ταμείο Συντάξεως και Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Γεωργικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων (Τ.Σ.Ε.Α.Π.Γ.Σ.Ο.) (άρθρο 44).

Στο τέταρτο μέρος του υπό ψήφιση Νοσχ περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν τους ασφαλιστικούς φορείς των ελεύθερων επαγγελματιών και των ανεξαρτήτως απασχολούμενων και, ειδικότερα, τα θέματα σχετικά με την εξαγορά χρόνου ασφάλισης για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος στους ασφαλιστικούς οργανισμούς, την οριοθέτηση υπαγωγής στην ασφάλιση του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.) και του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.), ασφαλιστικά θέματα ειδικών κατηγοριών αυτοαπασχολούμενων, καθώς και θέματα φορέων ανεξαρτήτως απασχολούμενων και εξόφλησης καθυστερούμενων εισφορών από ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοτελώς απασχολούμενους (άρθρα 45-49). Επίσης, ρυθμίζονται οργανωτικά θέματα του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών, ενώ προβλέπεται η σύσταση και καθορίζονται οι αρμοδιότητες του προσωρινού υπηρεσιακού συμβουλίου του Ο.Α.Ε.Ε. (άρθρα 50-51).

Στο πέμπτο μέρος του υπό ψήφιση Νοσχ ρυθμίζονται οι προϋποθέσεις υπαγωγής στην ασφάλιση του Οργανισμού Γεωργικών Ασφαλίσεων καθώς και θέματα οικονομικής και διοικητικής οργάνωσης του Οργανισμού Κοινωνικών Ασφαλίσεων (άρθρα 52-54).

Στο έκτο μέρος του προτεινόμενου Νοσχ ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την καταβολή εργοδοτικής εισφοράς προς το Τ.Ε.Α.Π.Ο.Κ.Α., τον καθορισμό εφάπαξ βοηθήματος υπαλλήλων καταργηθέντων φορέων κοινωνικής πρόνοιας, καθώς και ζητήματα του Ταμείου Προνοίας Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.), των φορέων επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας και των φορέων και κλάδων ασθενείας (άρθρα 55-59). Προβλέπεται επίσης η χορήγηση επιδόματος απόλυτης αναπηρίας από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ σε άτομα με αναπηρίες και ρυθμίζονται συνταξιοδοτικά και άλλα θέματα που αφορούν τα άτομα με αναπηρίες (άρθρα 60-61). Επίσης, ρυθμίζονται διοικητικά και οικονομικά-οργανωτικά θέματα της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλ-

λων ασφαλιστικών φορέων (άρθρα 62-63). Εν συνεχεία ρυθμίζονται θέματα του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.), του Ολυμπιακού Χωριού, του Οργανισμού Εργατικής Εστίας (Ο.Ε.Ε.), του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) (άρθρα 64-67), του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας, και τροποποιούνται διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας. Τέλος, στα άρθρα 70 έως 71 ρυθμίζονται ζητήματα ενοποίησης νομοθεσίας των τριών ταμείων Τ.Ε.Β.Ε., Τ.Α.Ε. και Τ.Σ.Α. που θα συναπαρτίσουν τον Ο.Α.Ε.Ε., μετακίνησης ιατρών/οδοντιάτρων του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και αγοράς ακινήτων που υπέστησαν σοβαρές βλάβες από πυρκαγιές από τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας.

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 4 παρ. 4

Το άρθρο 4 του Νοχ ορίζει τους πόρους του κλάδου κύριας σύνταξης του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. Στην παράγραφο 4 προβλέπεται ότι πόρο αποτελεί και «Το σύνολο των μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος λοιπών προβλεπόμενων πόρων [...] του Ειδικού Λογαριασμού Πρόσθετων Παροχών (Ε.Λ.Π.Π.), εκτός του εδαφίου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 34 του ν. 915/1979». Οι μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος λοιποί πόροι του Ε.Λ.Π.Π., όπως προβλέπονται στα εδάφια α' και β' της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 915/1979, είναι η μηνιαία εισφορά των υπαγομένων στην ασφάλιση του Ε.Λ.Π.Π. και ποσοστό 50% επί των εσόδων του ταμείου. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 2 του Νοχ προβλέπει, ειδικώς για τις οφειλόμενες εισφορές προς τον καταργούμενο Ε.Λ.Π.Π., ότι επιμερίζονται μεταξύ των κλάδων κύριας σύνταξης, επικουρικής ασφάλισης και εφάπαξ παροχών. Ενόψει των ανωτέρω, και προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε σχετική ασάφεια κατά την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, θα ήταν ενδεχομένως χρήσιμο, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 4 να παραπέμπει και στη διάταξη του τελευταίου εδαφίου του άρθρου 2.

2. Επί των άρθρων 6 και 15 παρ. 1

Στο προτεινόμενο άρθρο 6 ορίζεται ο χρόνος ασφάλισης για την Ειδική Προσαύξηση. Ειδικότερα, ως χρόνος ασφάλισης λογίζεται και ο χρόνος που έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Ε.Λ.Π.Π., εκτός αν ο ασφαλισμένος υποβάλει αίτηση μέσα σε ένα χρόνο από τη δημοσίευση του ψηφισθέντος Νοχ, προκειμένου να θεωρηθεί ως χρόνος ασφάλισης στον κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης. Στην περίπτωση αυτή, ο διανυθείς χρόνος στον Ε.Λ.Π.Π. δεν λαμβάνεται υπόψη για την Ειδική Προσαύξηση.

Κατωτέρω, στο κεφάλαιο για τον κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης και ειδικότερα στο άρθρο 15, ορίζεται ο χρόνος ασφάλισης για τον κλάδο Επικουρι-

κής Ασφάλισης. Έτσι, ως χρόνος ασφάλισης θεωρείται και ο χρόνος που έχει διανυθεί στην ασφάλιση του Ε.Λ.Π.Π. από τους μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένους, ο οποίος μεταφέρεται στον κλάδο μετά από αίτησή τους και εφόσον δεν έχει θεωρηθεί ως χρόνος ασφάλισης για την Ειδική Προσαύξηση [παρ. 1 γ)]. Για δε τους ασφαλισμένους μετά την 1.1.1993, ορίζεται ότι ο χρόνος για τον οποίο έχουν καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στον κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης [παρ. 1 δ)]. Το σημείο αυτό χρήζει διευκρίνισης, δεδομένου ότι στο μεν άρθρο 6 του Νοχ φαίνεται να παρέχεται αδιακρίτως στους ασφαλισμένους η δυνατότητα επιλογής προσμέτρησης του διανυθέντος στον Ε.Λ.Π.Π. χρόνου ασφάλισης είτε για την Ειδική Προσαύξηση είτε στον κλάδο Επικουρικής Ασφάλισης, ενώ στο άρθρο 15 γίνεται διάκριση μεταξύ των ασφαλισμένων μέχρι 31.12.1992 και των ασφαλισμένων μετά την 1.1.1993.

3. Επί του άρθρου 21 παρ. 4

Η ανωτέρω διάταξη του Νοχ ορίζει ότι το μεταφερόμενο από τον Ειδικό Λογαριασμό Πρόσθετων Παροχών στον κλάδο Εφάπαξ Παροχών αποθεματικό, καθώς και το σύνολο των (μέχρι την έναρξη λειτουργίας του κλάδου Εφάπαξ Παροχών) καταβληθεισών, για τον κλάδο εφάπαξ βοηθήματος, εισφορών από τους μετά την 1.1.1993 ασφαλισμένους του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. μεταφέρονται στον κλάδο Εφάπαξ Παροχών, με διαπιστωτική πράξη του διοικητικού συμβουλίου του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νοχ. Σχετικώς, το άρθρο 2 του Νοχ ορίζει ότι το αποθεματικό του (καταργούμενου) Ε.Λ.Π.Π. μεταφέρεται και επιμερίζεται στον κλάδο κύριας σύνταξης και στους κλάδους Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. Το ποσοστό επιμερισμού του μεταφερόμενου αποθεματικού καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, εκδιδόμενη μετά από γνώμη του διοικητικού συμβουλίου του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. Σημειώνεται ότι έκδοση διαπιστωτικής πράξης από το διοικητικό συμβούλιο του Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. προβλέπεται μόνο για τη μεταφορά του επιμεριζόμενου αποθεματικού του Ε.Λ.Π.Π. στον κλάδο Εφάπαξ Παροχών και όχι για τους άλλους κλάδους.

Διαπιστωτική χαρακτηρίζεται η διοικητική πράξη, το περιεχόμενο της οποίας εξαντλείται στη διαπίστωση ορισμένου γεγονότος. Η διαπιστωτική πράξη επάγει έννομες συνέπειες από μόνη την αυθεντική εξακρίβωση από το αρμόδιο διοικητικό όργανο μίας ήδη υπάρχουσας σχέσης ή κατάστασης, χωρίς να δημιουργείται νέα σχέση ή κατάσταση, η οποία πηγάζει άμεσα από τη βούληση της Διοίκησης. Οι διαπιστωτικές πράξεις δεν αποβλέπουν σε ορισμένη μεταβολή αλλά περιορίζονται στην πιστοποίηση ενός ήδη συντελεσθέντος πραγματικού γεγονότος, το οποίο από μόνη την εξακρίβωση της

ύπαρξής του επάγει αυτομάτως έννομες συνέπειες. Δεν θεσπίζουν ατομικό κανόνα δικαίου, αλλά υπάγουν μία ατομική περίπτωση σε έναν απρόσωπο κανόνα λόγω της αυτοδίκαιης επέλευσης συγκεκριμένου γεγονότος ή της πλήρωσης συγκεκριμένης προϋπόθεσης.

Η διαπιστωτική πράξη διακρίνεται από τη βεβαιωτική, την οποία εκδίδει ορισμένο διοικητικό όργανο, χωρίς νέα ουσιαστική έρευνα, βάσει των πραγματικών δεδομένων, δηλώνοντας εμμονή σε προγενέστερη ρύθμιση. Οι βεβαιωτικές πράξεις εκδίδονται συνήθως μετά από νέα αίτηση του διοικουμένου για το ίδιο θέμα ή άσκηση αίτησης θεραπείας ή ιεραρχικής προσφυγής και στερούνται εκτελεστότητας (βλ. Ι. Γ. Μαθιουδάκη, Η διαπιστωτική διοικητική πράξη, ΔιΔικ 2006, σελ. 580 επ., Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο διοικητικού δικαίου, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2005, σελ. 126-125).

4. Επί του άρθρου 29 Νοχ

Με την παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου προστίθεται στοιχείο γ' στις σχετικές με τον χρόνο έναρξης καταβολής σύνταξης από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 29 του θεσμικού α.ν. 1846/1951, όπως ισχύει, που αφορά την περίπτωση αφάνειας ασφαλισμένου ή συνταξιούχου. Συναφώς, η παρ. 1 του άρθρου 9 του α.ν. 1846/1951 ορίζει ότι: «Πάντα τα κατά τον παρόντα νόμον δικαιώματα, τα οποία έχουν προϋπόθεσιν τον θάνατον, γεννώνται και επί αφανείας», σύμφωνα δε με το άρθρο 48 του Αστικού Κώδικα: «Μετά τη δημοσίευση της τελεσίδικης απόφασης που κηρύσσει την αφάνεια, εφόσον ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, μπορούν να ασκηθούν όλα τα δικαιώματα που εξαρτώνται από το θάνατο του αφάντου, σαν να είχε αποδειχθεί ο θάνατος. Τα αποτελέσματα της κήρυξης της αφανείας αρχίζουν από το χρόνο που σύμφωνα με την απόφαση άρχισε η αφάνεια». Ενόψει, όμως, του ότι η τελεσίδικη δικαστική απόφαση που κηρύσσει την αφάνεια προβαίνει, αναγκαστικώς, στη διαπίστωση παρωχημένου γεγονότος, στην περίπτωση της αφανείας δεν ήταν δυνατή η εφαρμογή της διάταξης της τελευταίας περίπτωσης του εδαφίου β' της παρ. 5 του άρθρου 29 του α.ν. 1846/1951, σύμφωνα με την οποία η έναρξη της καταβολής της σύνταξης δεν μπορεί να ανατρέξει σε χρόνο απώτερο του εξαμήνου από την ημέρα υποβολής της αίτησης για συνταξιοδότηση και είχε κριθεί σχετικώς (βλ. ΣτΕ 953/2006, ΔιΔικ 2005, σελ. 1027), ότι στην περίπτωση της αφανείας η σύνταξη λόγω θανάτου στους δικαιούχους του αφάντου αρχίζει να καταβάλλεται «από την πρώτη του μήνα του επόμενου εκείνου κατά τον οποίον ο ασφαλισμένος ή συνταξιούχος κηρύχθηκε σε αφάνεια με τελεσίδικη δικαστική απόφαση». Κατά την προς ψήφιση ρύθμιση, η καταβολή της σύνταξης στους δικαιούχους αρχίζει από τον χρόνο έναρξης της αφανείας, όπως αυ-

τός προσδιορίζεται με τη σχετική απόφαση, υπό τον όρο της υποβολής σχετικής αίτησης μέσα σε έξι μήνες από την «έκδοση» της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης. Εάν δεν υποβληθεί εμπροθέσμως η ως άνω αίτηση, ισχύει και στην περίπτωση της αφάνειας η απαγόρευση αναδρομής της καταβολής της σύνταξης σε χρόνο αψώτερο του εξαμήνου από την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης, που ισχύει στις περιπτώσεις της αναπηρίας για την οποία καταβλήθηκε επίδομα ασθένειας (στοιχ. α' της παρ. 5 του ΑΝ 1846/1951), καθώς και του θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου (στοιχ. β') της παρ. 5 του α.ν. 1846/1951).

Θα προσδιόριζε εξ άλλου ακριβέστερα την αφετηρία της τιθέμενης προθεσμίας η «τελεσιδικία» της απόφασης που κηρύσσει την αφάνεια, αντί του προτεινόμενου, λιγότερο ακριβόλογου όρου, «έκδοσης» τελεσίδικης απόφασης.

Περαιτέρω, με τις παρ. 4 και 5 του προς ψήφιση άρθρου, με τις οποίες προσαυξάνεται και για τον άνδρα σύζυγο το ποσό της σύνταξης λόγω αναπηρίας ή γήρατος, εφόσον δεν ασκεί επάγγελμα ούτε είναι συνταξιούχος ασφαλιστικού οργανισμού ή ν.π.δ.δ. ή του Δημοσίου, επισφραγίζεται η θέση της 1261/1994 (ΤοΣ 1994, σελ. 701) απόφασης επταμελούς σύνθεσης του Α' Τμήματος του ΣΤΕ, κατά την οποία «ενόψει, τόσο των περί ισότητας των φύλων και προστασίας της οικογένειας συνταγματικών διατάξεων, όσο και της μεταβολής των κοινωνικών συνθηκών ως προς την κατά κανόνα παροχή εργασίας και από τους δύο συζύγους και όχι μόνο από τον άνδρα, όπως συνέβαινε συνήθως κατά τον χρόνο που θεσπίσθηκε το πρώτον η διάταξη (1951), το ποσό της σύνταξης του συζύγου, ανεξαρτήτως φύλου, προσαυξάνεται λόγω συζύγου, προς ενίσχυση του οικογενειακού εισοδήματος, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου, δηλαδή εφόσον ο σύζυγος του συνταξιούχου δεν εργάζεται ή δεν είναι επίσης συνταξιούχος».

5. Επί του άρθρου 32 Νοχ

Με τη διάταξη του στοιχ. β' της παρ. 2 του προς ψήφιση άρθρου εισάγεται ρύθμιση ασφαλιστικών εισφορών που οφείλονται, διότι λογιστές εξαπάτησαν τους εντολείς τους και ήδη οφειλέτες του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και υπεξαίρεσαν χρηματικά ποσά που αντιστοιχούσαν στις εισφορές αυτές, εφόσον οι οφειλέτες του ασφαλιστικού φορέα έχουν υποβάλει μέχρι τις 31-12-1998 κατά των ως άνω λογιστών σχετική μήνυση και «έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση κατά των μηνυομένων και από την οποία προκύπτει ότι η μη εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων των μηνυτών οφείλεται σε αξιόποινη πράξη των μηνυομένων». Θα ήταν ενδεδειγμένο, για ευνόητους λόγους ασφάλειας δικαίου, ως προϋπόθεση υπαγωγής στη ρύθμιση του εν λόγω άρθρου να τεθεί η έκδοση αμετάκλητης και όχι μόνο τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης σε βάρος των μηνυθέντων.

Συναφώς, θα μπορούσε ενδεχομένως να μεταβληθεί η αφετηρία της τιθέμενης, εξαμήνης από την έναρξη ισχύος του νόμου, προθεσμίας υποβολής αίτησης υπαγωγής στην προτεινόμενη ρύθμιση.

Σημειώνεται, επίσης, ότι περιττεύει η χρήση στη συγκεκριμένη διάταξη του συνδέσμου «και» πριν από τη φράση «από την οποία προκύπτει ότι η μη εκπλήρωση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων των μηνυτών οφείλεται σε αξιόποινη πράξη των μηνυομένων»

6. Επί του άρθρου 38 παρ. 3

Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή η προθεσμία που προβλέπεται από το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 2328/1995 «παρτείνεται για έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου». Η προθεσμία που προβλέπει το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 2328/1995 αφορά τη δυνατότητα υποβολής δήλωσης εκ μέρους των προσώπων τα οποία παρέχουν εξαρτημένη εργασία με μισθό ως δημοσιογράφοι στο Υπουργείο Τύπου και Μ.Μ.Ε., υπό τις προϋποθέσεις της διάταξης αυτής, προκειμένου να επιλέξουν την ασφάλισή τους είτε στο Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ., είτε στο Ι.Κ.Α.. Η προθεσμία αυτή είχε διάρκεια τριών μηνών και αφετηρία την δημοσίευση του ν. 2328/1995. Για την άσκηση της ίδιας ως άνω ευχέρειας, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, δόθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 2644/1998, εκ νέου προθεσμία, με διάρκεια ενός μήνα και αφετηρία την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού. Επομένως, και οι δύο αυτές προθεσμίες έχουν σήμερα εκπνεύσει.

Δεδομένου ότι, προκειμένου να παραταθεί μία προθεσμία, πρέπει αυτή να μην έχει εκπνεύσει ήδη, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να υιοθετηθεί, ως περισσότερο δόκιμη, διατύπωση ανάλογη της προαναφερθείσας παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 2644/1998 ως εξής: «Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 2328/1995 (Α' 159) και δικαιούνται, κατ' επιλογή τους, ασφάλιση στο Ι.Κ.Α. ή στο Τ.Α.Ι.Σ.Υ.Τ., αλλά για οποιονδήποτε λόγο δεν άσκησαν το δικαίωμά τους αυτό εντός της προβλεπόμενης από το ανωτέρω άρθρο προθεσμίας, μπορούν να το ασκήσουν μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, εφαρμοζομένων αναλόγως των λοιπών διατάξεων της ίδιας παραγράφου».

7. Επί του άρθρου 39 παρ. 2

Με το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 39 του Νσχ παρέχεται στους ασφαλισμένους του Τ.Σ.Π.Ε.Α.Θ., υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται, η δυνατότητα αναγνώρισης ως χρόνου ασφάλισης στο ταμείο τους του από 1.1.1989 μέχρι 31.12.1998 χρόνου απασχόλησής τους στους μη κρατικούς

ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς «που λειτουργούν νόμιμα σε όλη τη χώρα». Ενόψει της διατύπωσης αυτής, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να διατυπωθεί προβληματισμός σχετικός με τη δυνατότητα αναγνώρισης του χρόνου απασχόλησης των προαναφερθέντων προσώπων σε μη κρατικούς ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς, οι οποίοι λειτουργούσαν μεν νομίμως κατά το χρονικό διάστημα της απασχόλησης των ως άνω προσώπων σε αυτούς, πλην όμως σήμερα είτε δεν λειτουργούν είτε δεν λειτουργούν νομίμως.

8. Επί του άρθρου 47 παρ. 6

Με την προτεινόμενη διάταξη επεκτείνονται οι διατάξεις που ισχύουν σχετικά με τη μεταβίβαση στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ των αξιώσεων που έχουν οι ασφαλισμένοι ή τα μέλη της οικογένειάς τους από τις ασφαλιστικές εταιρείες και στους ασφαλιστικούς οργανισμούς ελευθέρων επαγγελματιών και ανεξαρτήτως απασχολούμενων, καθώς και στον Ο.Γ.Α. Έχει κριθεί συναφώς (βλ. ΑΠ 803/2004, ΕΕμπΔ 2004, σελ. 785, ΑΠ 70/2005, ΕλλΔνη 2005, σελ. 1417) ότι «για να λειτουργήσει το σύστημα της αυτοδίκαιης μεταβίβασης στο ΙΚΑ της αξίωσης αποζημίωσης του παθόντα ή των δικαιοδόχων του, κατά του ζημιώσαντος τρίτου, πρέπει να συντρέχει ποιοτική και ποσοτική αντιστοιχία μεταξύ των παροχών του ΙΚΑ προς τον ασφαλισμένο ή τα μέλη της οικογένειάς του και των αξιώσεων αποζημίωσης του παθόντος ή των δικαιοδόχων του κατά του υποχρέου τρίτου. Η αντιστοιχία αυτή συντρέχει όταν αμφότερες οι παροχές είναι ομοειδείς και υπηρετούν τον ίδιο σκοπό. Τούτο συμβαίνει, όταν οι παροχές αυτές τελούν μεταξύ τους υπό χρονική και ποιοτική άποψη, σε μία εσωτερική συνάφεια. Εφόσον συντρέξουν οι προϋποθέσεις αυτές, επέρχεται η μεταβίβαση της απαίτησης στο ΙΚΑ» (ΑΠ 803/2004, ό.π., σελ. 785).

9. Επί του άρθρου 51 παρ. 26

Η πρώτη φράση του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του προτεινόμενου άρθρου θα μπορούσε, ενδεχομένως, να αναδιατυπωθεί καλύτερα ως εξής: «Εκκρεμείς κατά την έναρξη εφαρμογής του Οργανισμού του Ο.Α.Ε.Ε. υποθέσεις ενώπιον ...».

10. Επί του άρθρου 52 παρ. 1α

Με την παράγραφο 1α του υπό εξέταση άρθρου, αντικαθίστανται από τότε που ίσχυαν οι παράγραφοι 1 έως και 6 του άρθρου 7 του ν. 3232/2004, ορίζεται δε ότι στην ασφάλιση του Ο.Γ.Α. υπάγονται υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως από 1-1-2004 οι απασχολούμενοι με αμοιβή σε αγροτικές εργασίες της πρωτογενούς αγροτικής δραστηριότητας, σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις

και σε αγροτικούς συνεταιρισμούς (προτεινόμενο άρθρο 7 παρ. 1 ν. 3232/2004). Περαιτέρω ορίζεται ότι υπόχρεος για την καταβολή του συνόλου των ασφαλιστικών εισφορών των ανωτέρω προσώπων στον Ο.Γ.Α. είναι η επιχείρηση ή η εκμετάλλευση ή ο νόμιμος εκπρόσωπός τους για όλο το διάστημα της ασφάλισης (προτεινόμενο άρθρο 7 παρ. 8 ν. 3232/2004). Δεδομένου ότι το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης παραγράφου 8 δεν ταυτίζεται με αυτό της προτεινόμενης παραγράφου 1, δημιουργείται προβληματισμός ως προς το εάν η θεσπιζόμενη με την παράγραφο 8 υποχρέωση εφαρμόζεται και στους εργοδότες αγροτικών εργασιών της πρωτογενούς αγροτικής δραστηριότητας.

Πέραν τούτου, και δεδομένου ότι νόμιμος εκπρόσωπος νοείται μόνο επί νομικών προσώπων, περίπτωση κατά την οποία εργοδότης είναι το νομικό πρόσωπο και όχι ο νόμιμος εκπρόσωπός του, θα ήταν πιθανώς νομοτεχνικώς αρτιότερο να προβλέπεται ότι σε περιπτώσεις που υπόχρεος για την καταβολή των εισφορών είναι νομικό πρόσωπο, ο νόμιμος ή οι νόμιμοι εκπρόσωποι του ευθύνονται για την απόδοση των εισφορών στον Ο.Γ.Α. αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με το νομικό πρόσωπο.

11. Επί του άρθρου 53 παρ. 6, 7 και 8

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας και σαφήνειας, το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 θα μπορούσε, ενδεχομένως, να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Προκειμένου περί των ασφαλισμένων του Ο.Γ.Α., απαιτείται χρόνος ασφάλισης 15 ετών καθώς και η καταβολή εισφορών στον κλάδο κύριας ασφάλισης».

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας, το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 7 θα ήταν πιθανώς ορθότερο να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Η ανωτέρω διάταξη έχει εφαρμογή και σε περιπτώσεις αιτήσεων που έχουν απορριφθεί».

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας και σαφήνειας, το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 8 θα ήταν, ίσως, σκόπιμο να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Στους συνταξιοδοτούμενους αυτούς ...».

12. Επί του άρθρου 54

Επισημαίνεται ότι στην Αιτιολογική Έκθεση επί του Νσχ στο παρόν άρθρο υφίσταται και 7η παράγραφος, η οποία στο κείμενο του Νσχ δεν έχει συμπεριληφθεί.

13. Επί του άρθρου 61 παρ. 7

Με την παράγραφο 7 ορίζεται ότι σε προσληφθέντες σύμφωνα με τις δια-

τάξεις των ν. 1648/1986 και ν. 2643/1998 (νομοθεσία περί ειδικών όρων πρόσληψης και απασχόλησης ατόμων ειδικών κατηγοριών, πολυτέκνων, αναπήρων, πολεμιστών, αναπήρων και θυμάτων πολέμου και μειονεκτούντων προσώπων), οι οποίοι, μετά από απόφαση της αρμόδιας επιτροπής (άρθρο 8 ν. 1648/1986 και άρθρο 9 ν. 2643/1998), τοποθετήθηκαν σε Δημόσια Επιχείρηση Κοινής Ωφέλειας, παρέχεται η δυνατότητα μετάταξης σε υπηρεσίες του Δημοσίου ή σε Ο.Τ.Α. ή σε υπηρεσίες του ευρύτερου δημόσιου τομέα με απλή αίτησή τους, εφόσον συντρέχουν σωρευτικώς οι ακόλουθες δύο προϋποθέσεις: α) η μετοχική σύνθεση της εταιρίας (Δ.Ε.Κ.Ο.) όπου απασχολούνται μεταβλήθηκε και οι μετοχές της περιήλθαν σε ιδιώτες, και β) η έδρα της εταιρίας μετακινήθηκε της αρχικής σε απόσταση άνω των είκοσι χιλιομέτρων σε σχέση με την κατοικία τους.

Η προϋπόθεση της μεταβολής της μετοχικής σύνθεσης παρίσταται μάλλον ασαφής και ως εκ τούτου θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να διευκρινισθεί αφενός εάν με την έννοια ιδιώτες νοούνται μόνο τα φυσικά πρόσωπα επενδυτές ή ο όρος αυτός περιλαμβάνει κάθε πρόσωπο πλην του Δημοσίου, των ν.π.δ.δ. ή και των δημόσιων επιχειρήσεων του άρθρου 1 του ν. 3429/2005 και αφετέρου ποιο ποσοστό επί του συνόλου των μετοχών θα πρέπει να ανήκει στα πρόσωπα αυτά (ιδιώτες) προκειμένου να πληρωθεί η ανωτέρω προϋπόθεση. Εναλλακτικώς, θα μπορούσε να προβλεφθεί ότι η διάταξη εφαρμόζεται σε εταιρίες που, κατά το χρόνο τοποθέτησης των δικαιούμενων μετάταξης προσώπων, υπάγονταν στο άρθρο 2 παρ. 8 του ν. 2643/1998 (ή στο άρθρο 3 παρ. 2 του ν. 1648/1986) και μεταγενεστέρως, λόγω μεταβολής στη μετοχική τους σύνθεση, έπαψαν να υπάγονται σε αυτά.

Περαιτέρω, όσον αφορά την προϋπόθεση της μετακίνησης της έδρας της εταιρίας σε απόσταση άνω των είκοσι χιλιομέτρων από την κατοικία των δικαιούμενων μετάταξης προσώπων, παρατηρείται ότι το εν λόγω κριτήριο εισάγει δυσμενή διάκριση σε βάρος τόσο προσώπων που εργάζονται σε εταιρίες των οποίων η έδρα είτε δεν μετακινήθηκε είτε μετακινήθηκε σε απόσταση μικρότερη των είκοσι χιλιομέτρων, όσο και σε βάρος εργαζομένων σε εταιρίες των οποίων μετακινήθηκε η έδρα σε απόσταση άνω των είκοσι χιλιομέτρων, πλην όμως μεταβλήθηκε και η κατοικία των εργαζομένων ούτως ώστε κατά την ψήφιση του νόμου, να κατοικούν σε απόσταση μικρότερη των είκοσι χιλιομέτρων. Η ανωτέρω διάκριση, με την εξαίρεση ενδεχομένως εργαζομένων που ανήκουν στην κατηγορία των προσώπων με κινητικές αναπηρίες, δεν φαίνεται να δικαιολογείται από κάποιο λόγο δημόσιου συμφέροντος, ενώ ούτε και από την αιτιολογική έκθεση προκύπτει λόγος που να τη δικαιολογεί.

14. Επί του άρθρου 63 παρ. 3

Για λόγους νομοτεχνικής αρτιότητας και σαφήνειας, η παράγραφος 3 του εν λόγω άρθρου θα ήταν, ενδεχομένως, ορθότερο να αναδιατυπωθεί ως εξής:

«Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 22 του ν. 3232/2004 αντικαθίσταται ως εξής: «Το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας των μετατρεπομένων φορέων ή κλάδων αυτών περιέρχεται στα νέα Ταμεία, τα οποία θεωρούνται καθολικοί διάδοχοι, χωρίς την καταβολή φόρων, τελών ή δικαιωμάτων υπέρ του Δημοσίου, Ο.Τ.Α. ή άλλου προσώπου».

Επίσης, στο τέλος του τρίτου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 22 του ν. 3232/2004 προστίθεται νέο εδάφιο με το ακόλουθο περιεχόμενο: «Για τη μεταβίβαση της κυριότητας των ακινήτων εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, η οποία μεταγράφεται απλώς στα οικεία βιβλία του Υποθηκοφυλακείου ή στα κτηματικά βιβλία».

15. Επί του άρθρου 64 παρ. 11

Με την προτεινόμενη παράγραφο προβλέπεται ότι ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας δύναται, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του που εγκρίνεται από τον αρμόδιο Υπουργό, να εκχωρεί προς πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα απαιτήσεις του για πληρωμή του τιμήματος των κατοικιών που παραχωρήθηκαν σε δικαιούχους του με σκοπό την άμεση είσπραξη του ανωτέρω τιμήματος από το οποίο θα αφαιρείται το προεπισπραττόμενο επιτόκιο/αμοιβή του πιστωτικού ιδρύματος. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 9 του ν.δ. 2963/1954, ο Αυτόνομος Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας αποτελεί ν.π.δ.δ. και τα έσοδά του εισπράττονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων. Καθ' όσον αφορά, επομένως, τις απαιτήσεις του Οργανισμού που θα εκχωρηθούν σε πιστωτικά ιδρύματα, δημιουργείται προβληματισμός ως προς τον χαρακτήρα των απαιτήσεων αυτών μετά την εκχώρησή τους, τη διατήρηση τυχόν προνομίων, καθώς και ως προς ποια δικαστήρια και με ποια διαδικασία θα έχουν δικαιοδοσία για την εκδίκαση τυχόν διαφορών.

Με την περίπτωση γ' της παραγράφου αυτής προβλέπεται ότι, όσον αφορά τις ανωτέρω συμβάσεις εκχώρησης, ο οφειλέτης δικαιούχος απαλλάσσεται από κάθε είδους φόρους και τέλη, τέλος χαρτοσήμου και από κάθε άλλη επιβάρυνση. Σημειώνεται, ότι στην περίπτωση της εκχώρησης, η οποία είναι σύμβαση αυτοτελής ως προς τη σύμβαση πώλησης μεταξύ του Οργανισμού και του δικαιούχου εργατικής κατοικίας και από την οποία προέκυψαν οι εκχωρούμενες απαιτήσεις, τυχόν φόροι ή τέλη βαρύνουν τους συμβαλλομέ-

νους σε αυτή, δηλαδή τον Οργανισμό και τα πιστωτικά ιδρύματα και όχι τον οφειλέτη τρίτο. Επομένως, για την πληρότητα και αποτελεσματικότητα της χορηγούμενης απαλλαγής, θα ήταν ίσως σκόπιμο να προβλεφθεί ότι η απαλλαγή αφορά αντικειμενικώς τη σύμβαση εκχώρησης της απαίτησης και όχι υποκειμενικώς τον οφειλέτη της απαίτησης.

16. Επί του άρθρου 68 παρ. 3

Με το κείμενο της παραγράφου 3 του προτεινόμενου άρθρου αντικαθίσταται το άρθρο 8 παρ. 4 του ν. 2639/1998. Εκ παραδρομής έχουν τοποθετηθεί εισαγωγικά στο τέλος του τρίτου εδαφίου της προτεινόμενης νέας παραγράφου, ενώ το ορθό είναι να τοποθετηθούν στο τέλος της παραγράφου.

Αθήνα, 27.11.2006

Οι εισηγητές
Αθανασία Διονυσοπούλου
Επιστημονική Συνεργάτις
Δημήτριος Βασιλείου
Γεωργία Μακροπούλου
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέλιος Κουσούλης
Αν. Καθηγητής του Τμήματος Νομικής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής του Τμήματος Νομικής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών